

ЖУГЪДАРИЗ КАГЪАЗ

Му кагъаз, Исайихъ хъугърудар вушра, гагъ Месигъдихъинди, гагъ жугъдарин Къанундихъинди илтІикІрудариз дибикІнайиб ву. Магъа гъаддиз кагъзиѳ Къанундин тереф дибиснайидаринна Исайихъ хъугърударин арайиѳ айи фаркъваликан хъайи-хъайиси ктибтура. Кагъзиѳ израил халкъдин тарихдиѳ Мусайин Къанундиз ва дидин важиблувализ лайикъ кьимат тувра. Дидихъди сабси, кагъзиѳ Кюгъне Йикърарнан вахтна арайиз гъафи гъядисйириѳ, Аллагъди ният дапІнайиси, аѳхю мяна айивал ва улихъмиди гъязур дапІнайи хабар адмийириз улихъмиди дебккруб кІваин апІура. Исайихъди му дюн'яйиз саб таза хабарра гъафнийи. Израил халкъди Аллагъдиз гъадмукъан гъурбнар апІурушра, мегъел гъич сар адмикъан гунгъарихъан марциди марциц апІуз шуладайи. Аммаки Месигъдиз «гъар йигъан гъурбнар хуб гъазкІа дар. Дугъу, Чав-Учв гъурбан гъапІу вахтна, варидарихъанди гъаргандиз саб ражари гъурбан гъапІну» (7:27). Дугъу ухъу аѳсариз Аллагъдин улихъ ихъ гунгъариккан азад гъапІунхъу. Рябкъюрайиси, му кагъзишинди Исайихъ хъугъдари Месигъдикан вуйи Ужувлан хабар хъугъувалишинди къабул гъапІну. Хъа хъугънайидарин Иса Месигъдик кайи миѳ сарихъанра ктабтІуз дархъбан бадали, чиб-чпиз хил гъачІабккбан бадали ва хъугърударихъди аѳлакъйириѳ гъузбан бадали, Гирами Рюгъну кагъзиѳ гагъ-гагънак гъадму Ужувлакан ктибтура. Дурар чпин гъар йигъандин уъмриѳ, чпихъ хъергерайиганра, аѳзабар зигурайиганра, хъугъвалихъан гъудудучІвди, мюгъкамди дийигъну ккунду. Дурарихъан аѳхиризкъан Аллагъдиз ккуниб апІури гъузу гизаф жюре игитариинди дамах апІуз шуйи.

Аллагъ Чан Балин мелзалан улхури гъахъну

1 ¹Гъушу вахтари гизаф ражари ва гъар жюрейиинди Аллагъ пайгъамбариланмина ихъ абйирихъди улхури гъахъну. ²Хъа гъаму аьхиримжи вахтари Аллагъ адмийирихъди Чан Балин мелзалан улхури гъахъну. Дугъу Думу вари Чан хилиъ бисуз Улупнайир ву. Дугъу Гъадгъуланмина вари завар-жилар арайиз гъахъну. ³Бай – Аллагъдин ад атІабгурайи Нур ву. Думу Аллагъдин аллагъвал ву. Дугъу, Бали, Чан къудратлу гафниинди дюн'я, ккададабхъуз гъидритди, дебккна. Думу, ихъ гунгъар марцц дапІну, аьршариъ ВаритІанзаанурин арччул хилихъинди деъна.

Иса Месигъ вари малайикартІанна зиина ву

⁴Малайикарин аьхювалтІан Иса Месигъдиз дурубкънайи аьхювал фукъан зиина вуш, малайикартІан Думура гъадмукъан зиина ву.

⁵Аллагъди фуну малайикдиз ва фила гъамци гъапну:

«Уву Йиз Бай вува.

Гъи Узу Яв Адаш гъахъунза?»

Ясана:

«Узу Дугъан Адаш хъидиза,

хъа Думу Йиз Бай хъиди?»

⁶Чан Сарпир, дюн'яйиъ аьри, Аллагъди кІура:

„Гъит Аллагъдин вари малайикари Мугъаз икрам апІри“.

⁷Малайикариккан дупна:

„Чан малайикариккан Дугъу микІар апІура

ва Чан лукІарикан – цІин мелзар“.

⁸Хъа Дугъу Чан Балкан гъамци кІура:

«Жан Аллагъ! Яв Паччагъвалин тахт

гъаммишандиз вуяв,

гъякъ'вал – Яв Паччагълугъдин

паччагъвалин маргъ вуяв.

⁹ Увуз дюзвал ккун гъабхъунвуз,

хъа нягъякъвал – даккун,

гъаддиз, жан Аллагъ, Яв Аллагъди Уву имбудартІан

заан гъапІну,

кІулкан кдатру ччимси, Учв'ин шадвал улубзну».

¹⁰Ва, гъамци, Балканра дибикІна:

„Жан Агъа! ВаритІан улихъ
Уву дюн’я арайиз хуз бин ккивунва,
гъаци аършарра Яв хиларин ляхин ву.

11 Жилна аършар ккадахъиди, хъа Уву гъаммишан гъюздива.
Дурар, палтарси, йирси духъну, гъюдучІвиди.

12 Ва Уву дурар, сарун лазим дару валжагъси,
дидиржну гъадагъидива.

Хъа, палатси, дурар цІийидарихъди гъюдюхидива.
Аммаки Уву дигиш Шлур дарва,
ва Яв яшарин аъхир айиб дар!“

13 Малайикариккан шлиз ва фила гъамци дупна:

„Узу Яв вари душмнар Яв ликарикк духну ккахъайизкъан,
Йиз арччул хилихъинди деъну гъуз?“

14 Малайикар уърхювал рубкъуз ккайдарин гъайгъушнаъ хъуз
гъаънайи рюгъяр даринхъа?

Иса Месигъди туврайи уърхювал варитІан зишна ву

2 1 Магъа гъаддиз, дюз рякъ’ан ададахъбан бадали, ухъуз гъееб-
хъубдиз варитІан уччвуйи фикир тувну ккунду. 2 Ухди ма-
лайикариланмина тувнайи Аллагъдин Гафнаъ къувват аии ва
гъарсаб дюз дарувализ ва хъпебехъувализ гъилигу жазара гъа-
дабтІуйи. 3 Хъа гъамус, зурба уърхювал къабул дарапІиш, гъадабтІ-
ру жазайиккан ухъхъан сарун фици гъергуз хъибди? Чав Агъайи
сифте му уърхювал ухъуз дебккнуну, му Гъадгъукан гъеебхъдари
тасдикъ гъапІунчуз. 4 Агъа Исайин Хабар гъякъ вуйивал Аллагъ-
ди аъжайиб лишнариинди, аьламатариинди, гъар жюреди ачмиш
шлу къудратниинди ва Чан ниятниинди Чаз ккунириз тувру Ги-
рами Рюгънан багъишар гъаъбиинди тасдикъ гъапІну.

*Ухъу уърхбан бадали,
Иса Месигъ адмийиз илтІукІну*

5 Уччу кІурайи гъамус цІийиди арайиз гъюру дюн’я Аллагъ-
ди малайикарин хилиъ иврадар. 6 Хъа сари наан-вуш тасдикъ
гъапІну:

„Адми гъапІурр ву, Уву дугъхъан гъадмукъан юкІв убгуз?
Инсандин бай гъапІурр ву,
Уву дугъан гъадмукъан гъайгъушнаъ хъуз?“

7 Уву думу малайикартІан цІиб вахтназІан
исинди дерккундарва.

Уву дугъаз аднан ва гьюрматнан таж тувунва.

8 Вари Уву дугъан ликарикк, дубхну, дипунва!“

Аллагъди инсандиз вари мютІюгъ гъаІну. Дугъаз мютІюгъ даруб Аллагъди фукІара гьибтундар. Гьелелиг инсандиз вари мютІюгъ дапІну рябкъюрадархъуз. ⁹Ухъуз Иса сацІиб вахтназ малайикартІан исинади Дерккур гьамус адлуди ва гьюрматлуди рябкъюрахъуз, гъаз гъапиш аьжаликк ккахъур Гьадму ву. Фицики Аллагъди ухъуз уж’вал дебккбан бадали, гьарсарин аьжалнахъан-ди Думу Учв аьжализ гъушну.

¹⁰Гъаци дубхънура ккундийи. Аллагъдиз Чан Рюгънахъди гъягъ-ру гизаф веледар адлу духъну ккундийи. Дюн’яйиь айиб вари Аллагъ бадали ву ва дюн’яйиь шулайибра вари Аллагъдилантина шулайиб ву. Хъа дурар адлу апІуз Аллагъди Иса гъязур апІуру. Дугъу Дугъкан, гизаф веледар уърхбан бадали, гъацдар аьзаба-риантина духну ГьуркІур гъаІну. ¹¹Адмийир гирами АпІуризи-ра, гирами шулайидаризра – варидариз сар Аьршарин Адаш а. Гъаддиз Исайиз, дурар Чан гьардшар вуйиз пуз, начди дар. ¹²Дугъу кІура:

«Йиз гьардшариз Яв ччвур улупидиза
ва вари хъугърударин арайиь Яв адназ
мяълийир апІидиза».

¹³Дугъу кІура:

«Узу Гъадгъак миж кади хъидиза».

Ва хъана:

«Магъа Узу ва Аллагъди Узуз туву веледар».

¹⁴Хъа веледар йиккканна ифдикан духънайидар вуйиган, Дугъу Чахъра гъациб беден хъивну. Дугъу дици, Чан аьжалниин-ди аьжалин зиин гьюкум али иблисдихъан гьюкум бисузди, ¹⁵вари чпин уьмирь аьжалин улихъ гучІури лукІарди дугъужв-найидар азад апІузди гъаІну. ¹⁶Рябкъюрайиси, Дугъу кюмек малайикариз апІурадар, хъа – Ибрагъимдин наслариз. ¹⁷Гъад-диз Месигъ, Учв халкъарин гунгъарихъанди ккахъбан бадали, ва-ри терефарихъанди, Чан гьардшар фицдар вуш, гъацдарсир духъ-ну ккундийи. Гъацир хъуб’инди Дугъкан уж’вал ккуни ва дугъ-риди Аллагъдин гъуллугънаъ шлу заан Гъуллугъчи ктучІвнийи.

¹⁸ Вари Чаин алаху ахтармишнан азиятариан Думу удучІвну. Гьамус Дугъхъан ахтармишнан азиятнаккан гьарсариз кюмек аІуз шулу.

Иса Месигъ МусатІанра зишна ву

З¹ Гирами гьардшар, учвузра Аллагъди дих дапІна. Гьаддиз учу хьугърайибдин ва ктибтурайибдин заан Гьуллугъчи – Аллагъди гьаънайи Исайиз лигай. ² Аллагъди Чан гьуллугънаъ хьуб Гьадгъан ихтиярназ тувну. Дугъу думу Гьуллугъ, чан вахтна Мусайи чан хилиз тувнайи Аллагъдин халкъдин зиин фици гьуллугъ гьабхуйиш, гьаџиб хьуркъувалиинди кІулиз адабгъура. ³ Аммаки Муса пайгъамбартІан Иса, хуларизтІан хулар диврайи устайиз артухъ гьюрмат аІрусси, заан адлувализ артухъ лайикъ гьахъну. ⁴ Гьарсар хулариз чан уста айиб ву, хъа Аллагъ варибдин Уста ву. ⁵ Мусайи Аллагъдин вари халкъдин гьуллугъниин дугъриди ляхин аІури гьахъну, ва дугъан думу гьуллугъну саб фила-вуш хабар дебккуз ккайибдикан улупури гьабхъну. ⁶ Хъа Месигъди, дугъри Балиси, Аллагъдин вари Хул'ин ахъювал гьабхура. Ари гьадму Дугъан Хал, эгер уху ахъхиризкъан уху тяриф аІурайибдиз кІубанди ва гьаддик миж кади гьузиш, уху вухъа.

«Дурар Узу рягъятвал туврушваъ учІвидар»

- ⁷ Гьаддиз Гирами Рюгъну кІурайиси:
 «Гъи, эгер учвуз Дугъан дих ебхъураш,
⁸ учву ичІи чюлиъ читинвалар алахъган,
 гъалабулугъ гьитІибккрганси,
 ичв юкІвар мючІюркъянай.
⁹ Душвариъ ичв абйири
 гъеле дурариз 40 йисан арайиъ Йиз ляхнар гьяркънушра,
 Узу ахтармиш аІуйи ва дюз вуш-дарш лигуйи.
¹⁰ Гьаддиз Узуз думу насликан хъял гьафунзуз ва гьапунза:
 дурарин юкІвар гьаммишан улдугура,
 дурариз Йиз рякъяр аьгъдар.
¹¹ Гьаддиз, Узук хъял кмиди, гьамци ху гьапІунза:
 дурар, чпиз Узу рягъятвал туврушваъ учІвидар».
¹² Гьардшар, ичв саринкъан юкІв пис даршлуси, вафалуди гьуз-
 руси, чІиви Аллагъдихъан гьидидищуси, ихтият йихъай. ¹³ Гьар

йигъан, гунгъи чахъинди дизригуз ва учвкан фужкIа дючIюркъ-
ну гьидритуз, гьадму «гъи» гафну ухъуз сабан дих апIури ими-
дикъан гагъди, чиб-чпик юкIв капIри гъузай. ¹⁴ Эгер сифте
кIуларихъ ухъуз айибсиб ихъ ижми хъугъувал ухъу аьхиризкъан
гъюбхиш, Месигъдиз айи варибдикан ухъузра пай хъибдихъуз.
¹⁵ Мидкан гьамци дупна:

«Гъи, эгер учвуз Дугъан дих ебхъураш,
учву гъалабулугъ гьитIибккруганси,
ичв юкIвар мючIюркъянай».

¹⁶ Дих деебхъну, гъалабулугъ гьитIибккдар фужар вуди гъахъну?
Дурар Мусайи Египетдиан адау вари дайнхъа? ¹⁷ ЯгъчIвур йи-
сандаин арайиъ Аллагъдиз фужарикан хъял гъюйи? Дурар гунагъ
апIрудар ва чпин жанар ичIи чюлиъ дийихну дахъдар дайнхъа?
¹⁸ Аллагъди, рягъятвал туврушваъ учIвидарчва кIури, фужариз ху
гъапIну? Чахъ хъпебехърудариз дайн? ¹⁹ Ари ухъуз, чпин хътругъ-
рувализ дилигну, дурар душваъ учIвуз дархъувал рябкъюрахъуз.

Аллагъди рягъятвалин йишв Чан халкъдиз тувди

4 ¹ Сабан къан дубхънадар, ва Аллагъди тувнайи гаф – рягъят-
вал туврушваъ учIвуз шлувал – къувватнаъ ими, гьадму ря-
гъятвал дурубкъди гьудрузбан бадали, гъачай гизаф дикъатлуди
гъузурхъа. ² Ухъузра, гьадму гъалабулугъ гьитIибккрударизси, ря-
гъятвалин Ужувлан хабар ктибтнийи, хъа думу Хабарнакан дура-
риз хайир гъабхъундар, гъаз гъапиш дурари думу хъугъувалиинди
къабул гъапIундар. ³ Хъа ухъу, гьадму Хабарнахъ хъугъдар, Дугъу
рягъятвал туврушваъ учIврахъа. Хъа хътругърударикан Аллагъди
гъапну:

«Гъаддиз Узук хъял кмиди гьамци ху гъапIунза:
дурар чпиз Узу рягъятвал туврушваъ учIвидар».

Дугъу мици, гъеле Чан ляхин дюн'я арайиз хайиз ккудубкIну
айивализ дилигди, гъапнийи. ⁴ Жара йишваъ Дугъу ургудпи йигъ-
кан гьамци дупна: «Ургуд гъапи йигъан Аллагъ, Чан вари ляхнар
ккудукIну, саламат гъахънийи». ⁵ Аммаки зиыхъ: «Дурар чпиз Узу
рягъятвал туврушваъ учIвидар» – дупнайи гафар кIваинди гьитай.

⁶ Гьамусра Дугъу рягъятвал туврушваъ аърувалин гаф къувват-
наъ ими. Хъа Ужувлан хабар ухди деебхънайидарихъан, чпин
хъпебехъувализ лигну, душваъ учIвуз дархъиган, ⁷ Аллагъди, ичIи

чюлиъ гъахъи гъядисйирихъан лап къанди, хъана саб йигъ улупну – «Гъи». Дидкан, зиихъ гъапиганси, Давуд паччагъдиланмина хабар дебккна:

«Гъи, эгер учвуз Дугъан дих ебхъураш,
ичв юкІвар мючІюркъянай».

⁸ Эгер мушваъ дурариз Ешуайи туву рягъятвалин йишвкан, яни Ханаандин жиликан улхури айиш, сарун Аллагъ дидин къялхъян саб жара йигъкан улхидайи. ⁹ Гъаддиз Аллагъдин халкъдиз рягъятвал гъамус рякъбюз ккимбуб ву. ¹⁰ Аллагъди рягъятвал туврушваъ учІвурѳи, Аллагъди Чан ляхнарихъан фици рягъятвал гъадабгъураш, гъаци рягъятвал гъадабгъиди. ¹¹ Гъаддиз гъадрарси, чпин хъпебехърувалилантина фужкІа алдадакбан бадали ва гъадму рягъятвал туврушваъ учІвбан бадали, ухъан удукъруб вари апІидихъа.

¹² Фицики Аллагъдин гаф яшамиш шула ва либхура. Думу гаф къюбиб мурзарра учІру дапІнайи ханжалтІан учІруб ву. Думу гаф, ихъ инсанвалин варитІан деринариз: юкІвна рюгъ, йиккна кІураб жара шлушвариз ва кІурбарин мааризкъан гъябгъюру. Гъадму Гафну фикраринна кІван хияларин суд апІуру. ¹³ Халкъ дапІнайи вари дюнъйиъ Аллагъдин улихъ гъитІибкІнайиб гъич фукІара адар. Дугъан улихъ вари ачухъди ву. Дугъан улариз вари рякъбюру. Ари Гъадгъан улихъ ухъу жавабра тувдихъа.

Иса Месигъ – Аллагъдин заан Гъуллугъчи ву

¹⁴ Ухъухъ зурба вуйи Аллагъдин заан Гъуллугъчи хъахъухъ – аършариз Гъушур. Думу – Аллагъдин Бай, Иса ву. Гъаддиз гъачай, хъугъну, учу ктибтурайи гъякъвалихъан ижмиди хъичІихну гъуздохъа. ¹⁵ Ихъ заан Гъуллугъчи ихъ камиваларин гъавриъ адрахърударикан дар. Думура, ухъуси, гунгъариъ ктарди, вари аъзаб-аъзиятариъ Ахъур ву. ¹⁶ Гъаддиз ухъхъан, саб гучІ адарди, ухъуз рягъим апІуз ва лазим вахтназ кюмек бадали ухъуз ужвал тувуз, Ужувлан тахтнахъна гъюз шулухъхъан.

5 ¹ Фицики Аллагъдин гъуллугънаъ шлу гъарсар заан гъуллугъчи адмийирин арайиан ктагъури гъахъну. Дугъу, Аллагъдин улихъ адмийирихъан дугъужвуз шлуси, дурарин гунгъарихъанди Аллагъдиз багъишар хури, мал-марччлин гъурбнар апІури гъахъну.

² Гъацир гъуллугъчи чпин аьгъдрувалиан улдугнайидарин гъавриъ ади духъну ккундийи, гъаз гъапиш чавра чан тямгъярикк ккахънайир ву. ³ Гъамци вуйивализ дилигну, дугъу чан ва вари халкъдин гунгъарихъанди гъурбнар дапІну ккундийи.

⁴ Мициб гъуллугънаъ учІвуб адмийихъан чахъан бисуз шлуб дар. Дугъаз, чан вахтна Гъарундиз дих гъапІганси, Аллагъди дих дапІну ккунду. ⁵ Ари Месигъдира, заан Гъуллугъчи хъуб’инди Чав Учв адлу гъапІундар, хъа Аллагъди Дугъаз гъамци гъапну:

«Уву Йиз Бай вува.

Гъи Узу Яв Адаш гъахъунза».

⁶ Дугъу жара йишваъра кІура:

„Уву гъаммишандиз Аллагъдин Гъуллугъчи,
Мелхиседексир Гъуллугъчи вува“.

⁷ Учв жилиин али вахтна Исайи гъарай ипну, нивгъариинди Учв аьжаликкан Уърхруриз ккарагну ва Аллагъдин улихъ улупу зурба гъюрматназ дилигну, Дугъаз думу гъебхъну. ⁸ Гъеле Думу Дугъан Бай вуйишра, Дугъаз Чаин алахъу аьзабарилантина хъпехъувалин кымат аьгъю гъабхъну. ⁹ Дугъкан, ГъуркІур духъну, Чахъ хъпехърудариз варидариз гъаммишандин уърхювал тувру Булагъ гъахъну. ¹⁰ Аллагъди Дугъаз, Мелхиседекдиз ухшар айи заан Гъуллугъчи вува, гъапну.

«Учву Аллагъдин гъии гафарин читинди гъаври ахъурчва»

¹¹ Мидкан хъана гизаф пуз хъибдийчухъан, хъа учву гъапибдин читинди гъаври ахъурчва, хъпехъдарчва. ¹² Учву хъугърудар гъахъихъанмина гъубшу вахт гъисабназ гъадабгъуруш, гъамусдиз учвкан мялимар ктучІвуз вахт ву, хъа рябкъюрайиси, Аллагъдин лап гъии гафарин гъавриъ тІауз учвуз мялимар лазим шула. Учвуз сабан ижми хураг ваъ, хъа никк ккунди ими. ¹³ Хъа никк убхърур, гъякъваликан цІибтІан аьгъдру тазати бабкан духънайи бицІир гъисаб ву. ¹⁴ Ижми хураг аьхюдариз ву. Чпин тажруба айивализ дилигну, дурарихъан ужубна харжиб жара апІуз шулу.

6 ¹⁻² Гъаддиз гъачай, Месигъдикан вуйи аьгъюваларин бинайиланзина яшназ дуфнайидариз вуйи аьгъювалариина улдучІвидихъа. Ухъу гъамус хъана аьжалихъна гъахру гунгъар гардандиъ дисуваликан, Аллагъдихъ хъугъну ккуниваликан, штуан

хъуваликан, хилар иливбакан, гъачІидар чІиви хъуваликан ва гъаргандин Суддикан вуйи аьгъюваларин бин хъана ккивуз хъюгъидархъа. ³Хъа, Аллагъди гъитиш, улихъ гъягъидихъа.

⁴Гъаз гъапиш саб ражари Аллагъди аьгъювалар тувдар, заварин багъишдик тІяаьм капІдар, вари хъугърудариси, Гирами Рюгъ къабул гъапІдар, ⁵Аллагъдин гъяни гафнакан тІяаьм гъабхъидар, гъюз ккимбу аьсрин къувватнакан хабар айидар ⁶хъугъувалихъан гъудучІвиш, дурар хъана гунгъар гардандиь дисбиинди таза алауз шлуб дар, гъаз гъапиш дурари чиб-чпиинди Аллагъдин Бай, Думу вари эллерин аьйибнакк ккитри, хачрак карсра.

⁷Гагъ-гагънак чайна убгъурайи мархъ зибгъру жили учв тартиб апІруриз ужуб бегъер тувру, дугъаз думу Аллагъди дебккнайи уж'вал ву, ⁸хъа варжина заз али хутІил фукІа дар. Дидиз бала гъядябхъюр ва, аьхирки, думу убгиди.

⁹Аммаки йиз ккунидар, учу гъаци кІурашра, учву ужуб гъялнаь айивалик ва уьрхювалихъан хъичІихнайивалик умуд кайич.

¹⁰Аллагъ дюз дарур хъуб гъич мумкин дар. Дугъаз я учву апІурайи жафйир, я Чан гирами халкъдин гъуллугънаь хъуб'инди улупу ва улупурайи Чахъна вуйи ичв ккунивал кІваьлан гъархидар.

¹¹Учуз ккунди айиб, учвкан гъарсар ичв кІван метлебар бадали, аьхиризкъан гъаракатнаь хъуб вуйич. ¹²Учуз учву тІагъру дапІну ваь, хъа жвуван хъугъувалииндина аьгъ апІбиинди Аллагъди тувнайи ирс рубкърударси учвура духъну ккундучуз.

Аллагъди Чав туву гаф тамам даранІди гъибтдар.

¹³Аллагъди Ибрагъимдиз гаф тувруган, Чав Чаинди ху гъапІну, фицики ху апІуз ужур сарун УчвтІан зиина вуйир адайи.

¹⁴Дугъу гъапну:

„ГъапІнура Узу увуз уж'вал улупидиза ва Узу увуз гизафна-гизаф наслар тувдизавуз“.

¹⁵Сабурлуди ккилигури гъахъи Ибрагъимдиз дугъриданра гаф тувнайиси гъабхънийи.

¹⁶Адмийири чпитІан фтиинди-вуш зина ва багъа вуйириинди ху апІури шулу. Ху апІувал, гъапиб дюз ву кІури, тасдикъ апІуб ву, ва диди гъарсаб гъюжат дебккру. ¹⁷Гъаци Аллагъдира, Чан ниятар гъюдохрудар дариз, кІури, Чав гаф тувуриз ачухъди улупуз ккунди айиган, Чан гаф ху апІбиинди мюгъкам гъапІну. ¹⁸Ва

гъаму къюб гьюдюдохру мутму – гаф тувувална ху апІувал – Аллагъдин мурар кучІал кайидар дар, ухъуз, чара абгури, улубкъру ихъ умуднахъан хъичІихнайидариз, мягъкамди юкІв капІувал вухъуз. ¹⁹ Му умуд, ихъ кІваз хатІасузвал хурайи ижми бин вухъуз. Миди ухъуз, чарчликк ккайи Гирамишван айтІинди учІвуз ихтияр туврахъуз. ²⁰ Ари гьадушвазди, Мелхиседекдиз ухшар ади, гьаммишандиз заан Гьуллугъчи духъну, ихъ улихъди гьафи Иса учІвну.

Аллагъдин гьуллугъчи – Мелхиседек

7 ¹ Гьадму Мелхиседек Салим шагърин паччагъ вуйи ва Вари-тІанзаану Аллагъдин гьуллугъчи вуйи. Дугъаз, дявйир дапІ-ну, паччгъариин гъалиб духъну гьюрарии Ибрагъим алахънийи ва Мелхиседекди дугъаз Аллагъдин ужувлакк ккахъриву, гьапнийи. ² Чахъ хъайи варибдикан Ибрагъимди дугъаз йицІубпи пай тув-нийи. Сабпиб дугъан „Мелхиседек“ кІуру ччвур „гъякъвалин паччагъ“ кІуру гаф ву. Хъа дугъан „Салимдин паччагъ“ кІури хъибшнаий ччвур „мясляаьтнан вая архаинвалин паччагъ“ кІуру гаф ву. ³ Дугъан адашдикан я дадайикан, дугъан ата-бабйирикан, я дугъан уьмур фици ккебгънуш ва ккудубкІнуш мялум дар, хъа думу Аллагъдин Бализ ухшарди гьаммишандиз Аллагъдин гьул-лугъчиди гьузра.

⁴ Лигай, думу фукъан зурба кас гъахънуш. Гъеле ихъ абйирин аба Ибрагъимдира кмиди дугъаз дявдиъ чав гъибису девлетнакан йицІубпи пай тувнийи! ⁵ Къанундин бинайиин алди, Левийин насларикан Аллагъдин гьуллугънаъ гъахъидари чпин гъардшари-ланра кмиди хайирнан йицІубпи пай, гъеле мурарра, гъатрарра Ибрагъимдин наслар вуйишра, бисуйи. ⁶ Хъа Мелхиседекди, учв Левийин тухмиан даршра, Ибрагъимдихъан йицІубпи пай къа-бул гьапІнийи. Дугъу Мелхиседекдиз пай тувайиз улихъна, Ал-лагъди Ибрагъимдиз уж’вал апІуз гаф тувнайишра, Мелхиседекди дугъаз Аллагъдин ужувлакк ккахъриву, гьапнийи. ⁷ Исина вуйи-ри, Аллагъдин ужувлакк ккахъриву, кІуру гафар, зина вуйири-хъан къабул апІуру. Му дигиш шлу мутму дар. ⁸ Хилиз гьюру ха-йирнан йицІубпи пай, аьдат вуйиганси, аьжал хъайи адмийири къабул апІури шулу, хъа Мелхиседек чІивиди а, кІури, шагъидвал дапІна. ⁹ Пуз шулу, чав, йицІубпи пай къабул апІурайи Левийира

кмиди Ибрагъмдиантина Мелхиседекдиз йицӀубпи пай тувну, ¹⁰ фици гъапиш, Мелхиседекдиз Ибрагъм алахъган, мегъел баб-кан духъну адру Левий Ибрагъмдиъ тумси ади гъахъну.

*Иса Месигъ – Мелхиседекдиз ухшар
Аллагъдин Гъуллугъчи ву*

¹¹ Эгер Аллагъдин метлеб, халкъдиз тувнайи Къанундин бина вуйи Левитарин гъуллугъниинди кӀулиз удубчӀувуйиш, Гъарундиз ухшар адру, Мелхиседекдиз ухшар айи жара гъуллугъчи гъаз лазим вуйи? ¹² Аллагъдин гъуллугъчивал гъюдюхруган, дидихъди Къанунра гъюдюхюраийб ву. ¹³ Гъаму ражари ихъ ушвниин али Иса, гъурбнар ургрушваъ зат гъуллугъниин дархъи жара тухмикан ву. ¹⁴ Ихъ Агъа Ягъудайин тухмиан вуйиб аьгъяхъуз, хъа Мусайилантина тувнайи Аллагъдин Къанундиъ гъадму тухмиан вуйи гъуллугъчйирикан гъич фукӀара дупнадар. ¹⁵ Мелхиседекдиз ухшар жара Аллагъдин гъуллугъчи арайиз удучӀвнайиган, гъаци вуйиб ухъуз ачухъди рябкъюрахъуз. ¹⁶ Думу, Аллагъдин гъуллугъчиди саб кадабгънайи тухмикан Къанунди дерккнайир дар, хъа гъаргандин уьмриъ айи къувватну Дерккнайир ву. ¹⁷ Дугъкан гъамци дупна:

„Уву гъаммишандиз Аллагъдин Гъуллугъчи,
Мелхиседекдиз ухшар Гъуллугъчи вува“.

¹⁸ Мугагъназ айи къайда ккутӀна, фицики сарун дидин къувват гъудубгну ва дидкан имбу мянфяаьт имдар. ¹⁹ Къанунди фукӀара гъубкӀуб арайиз гъабхиб адар. ДумутӀан ужуб умуд тувна. Диди ухъу Аллагъдихъна багахъ апӀура.

²⁰ Дидин гъякънаан Аллагъдира ху дапӀна. Имбу гъуллугъчйир Аллагъдин гъуллугънаъ гъич саб ху апӀувал адарди гъахънийи, ²¹ хъа Месигъ Чакан гъамци Гъапири ху апӀбиинди Аллагъдин Гъуллугъчи гъахъну:

«Ху гъапӀну Агъайи ва Чан ху къяляхъ апӀидар:

Уву вува гъаргандиз вуйи Аллагъдин гъуллугъчи».

²² Гъадму ху апӀувализ дилигну, Иса мугагъназ айидартӀан лап ужуб Йикърар кӀулиз адагъуз Чаина гъидису Агъа ву. ²³ Думугандин гъуллугъчйир гизаф вуйи, аьжали дурарихъ чпин гъуллугъ кӀулиз адабгъуз гъитдайи, ²⁴ хъа Иса, гъаммишан яшамиш Шулайир ву ва Дугъан Аллагъдин гъуллугъра гъаммишандиз ву.

²⁵ Гъаддиз Дугъ'ан, Чан кюемкниинди Аллагъдихъна гъюрудар гъуркІну уърхюз удукъуру. Думу Гъаммишанур ву ва Дугъу гъарган дурарихъанди гафра йивура.

²⁶ Ари гъамци гирами, гъич саб тахсир ктру, марщци, гунагъ-крариккан асиллу дару ва аършартІанна заан вуйи заан Гъуллугъчи ухъуз лазимра вухъуз. ²⁷ Дугъан, жара гъуллугъчйиринси, сифте чпин, хъа вари халкъдин гунгъарихъанди гъар йигъан гъурбнар хуб гъазкІа дар. Дугъу, Чав Учв, гъурбан гъаІу вахтна варидарихъанди гъаргандиз саб ражари гъурбан гъаІну. ²⁸ Гъуллугъчйирди Къанунди гъудрукІу аьдати адмийир дерккри гъахъну, хъа Къанун дебккбалам къяляхъ, ху дапІнайивализ дилигну, заан Гъуллугъчиди Бай дерккну. Думу гъаргандиз ГъуркІур ву.

Ухъу бадали дерккнайи Аллагъдин заан Гъуллугъчи

8 ¹ Учү учвүз кІурайибдин варитІан кІулиноуб – аършариъ айи Вариудукъурин тахтнан арччул терефнахъинди хъайи заан Гъуллугъчи ухъуз ахъуз. ² Думу адмийири ваъ, хъа Аллагъди дивнайи гирами йишваъ ва гъякъ гирами Чадриъ гъуллугъ апІурайир ву.

³ Гъарсар заан гъуллугъчи гъурбнар ва багъишар хуз дупну дерккрайир ву, гъаддиз ихъ заан Гъуллугъчийизра саб фу-вуш гъурбан апІуз шлуб ади ккундийи. ⁴ Эгер Думу гъаму ражари гъаму дюн'яйиин алийиш, Дугъкан гъуллугъчикъан духъну адархъидийи, гъаз гъапиш Къанундин бинайиин алди гъурбнар хру гъуллугъчйир ади хъидийи. ⁵ Дурари, аършариндиз ухшар айи ва гъадин сиринтІан дару гирами йишв'ин гъуллугъ апІура. Гъаз гъапиш гирами Чадур апІайиз улихъна Мусайиз гъапнийи: «Лиг, – гъапнийи Аллагъди, – увүз дагъдийн улупубдинси, вари дюзди апІин». ⁶ Хъа гъаму ражари Месигъдиина, жилиин гъуллугънаъ гъахъидариина аманат гъаІу гъуллугътІан лап артухъ Гъуллугъ аманат дапІна, фицики мугагъназдинтІан ужудар шартІар айи Аллагъдинна адмийин арайиъ гъийитІу мугагъназдинтІан ужудар гирами Йикърар Гъадгъулантина ву.

⁷ Эгер сифтейин Гирами Йикърарик камивал ктайиш, къюбпи ражари Йикърар йитІуб гъазкІа дайи. ⁸ Хъа Аллагъди, инсанариз тягъна йивури, кІура:

- „Узу, – кІура Агъайи, – Израилин ва Ягъудайин хулахъди
цІийи Йикърар йитІру вахт багахъ шула.
- 9 Думу Йикърар Узу чпин абйирихъди,
Узу дурарин хилхъан дибисну,
Египетдиан адаъган гъийитІу йикърарстар хъидар,
гъаз гъапиш Узухъди гъийитІу Йикърар дурари
тамам дарапІган,
Узура дурарихъан гъидицунза, – кІура Агъайи. –
- 10 Гъаддиз, Узу гъамус йитІуз ккайи Йикърар
Израилин хулахъди йитІидиза, – кІура Агъайи, –
Йиз къайдйир дурарин фагъмиъ тІаъдиза ва
дурарин юкІварик дикІидиза.
Узу хъидиза дурариз Аллагъ, хъа дурар Йиз халкъди хъиди.
- 11 Сар-сариз агъювалар улупуб гъубзри хъибдар,
я гъардши чан гъардшиз:
«Гъаммишанур агъю апІин» кІури,
агъювалар улупуб лазим вуди гъубзидар,
гъаз гъапиш, бицІирилан гъадабгъну, абхюриинакъан,
варидариз Узу агъяди хъиди.
- 12 Фицики Узу дурарин чІуруваларилан хил алдабгъидиза,
я дурарин гунгъар кІваин алаидарза“.
- ¹³Дугъу гъаму Гирами Йикърарназ „цІийиб“ гъапну, ва гъад-
диинди сабпи Йикърар йирси хъувал улупура. Хъа йирси гъаб-
хъиб ва лазимди имдруб жвартІ хъибди.

Сабпи Йикърарнаъ Аллагъдиз фици икрам апІуруш

- 9¹ Сабпи Йикърарнаъ Аллагъдиз фици икрам апІуруш ва жи-
лиин гирами йишв фунуб вуш, улупна. ²Гирами Чадур гъапІ-
нийи. Душван сабпи хулаъ акв апІру алат ва Гъаммишанурин
улихъ дивру уьлер али устул дивнайи – му йишваз „Гирамишв“
кІуйи. ³Къюбпи хал сабпидихъан чарчнахъди гъадабтІнайи ва
душваз „Лап Гирамишв“ кІуйи. ⁴Душваъ, ицци ниар хъайи ччи-
мар ургру гъабсиб гъизилин саб алат ва варишварихъанди гъи-
зилихъди дабалгнайи Гирами Йикърарнан сундух айи. Сундхихъ,
манна ади, гъизилин гъаб, къюкю адабшвуз къюкъяр гъапІу Гъа-
рундин маргъ ва Гирами Йикърар кайи гъвандин шибар айи.
⁵Сундхин зиин гъаравларди дапІнайи хлинццар кайидар алийи.

Дурар адлувал улупурайидар ву. Дурарин хлинцар сундхин гъа-пагъ вуйибси „хил алдабгърушв“ кІурайишв'ин гъатІарщнайи. Хъа сабан уху дидкан вари хъайи-хъайиси пидархъа.

⁶Гъамци ккабалгну дебкку вахтарихъанмина Аллагъдин гъул-лугъчйир гагъ-гагънак гирами Чадрин сабпи хулаъ чпин гъуллугъ тамам апІуз учІври гъахъну. ⁷Хъа къюбпи хулаъ заан гъуллугъчи-йизтІан учІвуз ихтияр адарди гъабхъну, думура йисан саб ражари, чан ва вари халкъдин терефнаан, чпин агъдрувализ дилигну деестру гунгъарихъанди вуйи ифира хъади. ⁸Гъамци вуйиган, Гирами Рюгъну сабан гъадму гирами Чадур имидикъан гагъди „Лап Гирамишвазди“ учІвршв ачмишди даруб улупура. ⁹Гъамдиъ а гъамусдин вахтназра кайи мисал: багъишарихъанна гъурб-нарихъан Аллагъдиз икрам апІурайирин намус-гъир'ят марщ апІуз шлуб дар. ¹⁰Думу къайдйир ипІрубдизна убхърубдиз ва жара жюрейин жикІбан аьдатаризтІан кайидар дар. Мурар, цІи-йи къайда дебккайиз къувватнаъ гъузнайи, зиълан апІурайи аьд-таргІан дар.

*ЦІийи Йикърариинди Аллагъдин гъуллугънаъ
фици шулуш*

¹¹Гъаму ражари ухъуз айи ужувларин заан Гъуллугъчи, Месигъ, инсанарин хилари дарапІу, гъадмугандиз айибтІан лап заан ва тамам вуйи Чадриан, яни гъаму дюн'яйин дарубдиантина удучІвну. ¹²Думу душваъ къунаринна кІарарин ифи хъади, учІв-надар; Думу, адмийирин гунгъарилан хил алдабгъувал гъазанмиш дапІну, „Лап Гирамишваъ“ саб ражари ва гъаммишандиз Чан ифи хъади учІвну. ¹³Эгер къунаринна жердарин ифи кибч-руган ва жигъил хюни дубгну, дидкан гъабхъи рюкъ кабхъруган, чиркинвалари кацІнайидар гъацдар аьдатарииинди марщ гъахъи гъисаб апІуйиш, ¹⁴хъа Месигъдин Ифди фукъан ужуди марщ апІур?! Гъаммишандин Рюгънан кюмекнииинди Дугъу Аллагъдиз Учв гъич саб тахсир ктру гъурбан вуди тувну. Ва Дугъан Ифди, уху чІиви Аллагъдиз икрам апІрудар хъузди, аьжалихъна гъахру ляхнарихъан ихъ намус-гъир'ят марщ апІуру!

¹⁵Ари гъаддиз Месигъдилантина ЦІийи Йикърар, дих дапІна-йидариз тувнайи гафнииинди гъаммишандиз вуйи ирс рубкъ-бан бадали, гъийитІну. Дурариз думу ирс, гъеле сабпи Йикърар

къувватнаъ имидитІан гъапІу чпин гунгъарилантина рубкъру аъжалихъанди Исайи Учв аъжализ тувиган, гъурубкъуб ву.

¹⁶ Эгер адмийи фукІа дапІнаш, васият гъапІу адми гъакІигантІан думу васият чан къувватнаъ абхъидар. ¹⁷ Васият дапІнайир чІивиди имбукъан гагъди, дугъан васият къувват хъайиб дар. Васият къувватнаъ, васият гъапІур гъакІиган, убчІвра. ¹⁸ Гъаци сабпи Йикърарра, ифи удудубзкъан гагъди. къувватнаъ убчІври гъабхъундар.

¹⁹ Гъадмуган Мусайи халкъдиз Къанундиъ айи табшуругъарикан ктибталан къяляхъ, штук кибикънайи кІараринна къунарин ифи, элвен хъана иссоп гъарин кюл гъадабгъну, Къанундин китабдикна вари халкъдик кибчру. ²⁰ Ва кІуру: „Гирами Йикърар худнаъ ирчрайи му ифи, Аллагъди ичв улихъ, учву гъамци апІбан бадали, дебккрайи аъдат ву“. ²¹ Дугъу гъацира гирами Чадрик ва душваъ айи Аллагъдин гъуллугъназ ишлетмиш апІру вари алатарик ифи кибчнйи. ²² Къанунди вари ифдихъди марцц апІуб тІалаб апІура ва, ифи удудубзди, хил алдабгъуб айиб дар.

²³ Аършаринубдиз ухшар ади дапІнайи вари жилинуб гъамциб жорейиинди марцц дапІну ккундийи, хъа аършаринуб гъамрартІан лап ужубсиб гъурбнихъдитІан марцц дапІну хай шулдар. ²⁴ Гъаддиз Месигъ, инсанарин хилариинди дапІнайи ва гъякъ гирами Чадрин сиринтІан дару жилин Чадриъ учІвнадар, ваъ, Думу, Аллагъдин улихъ ухъхъанди гаф кІури, гъадму аършариъ учІвна. ²⁵ Думу аършариъ, гъар йисан гъяйванатарин ифи хъади „Лап Гирамишваъ“ учІврайи Аллагъдин заан гъуллугъчиси, гагъ-гагънак Учв гъурбан апІуз кІури, учІвнадар. ²⁶ Гъамциб аъдатнахъди Месигъра гъушнийиш, Дугъаз дюн'я арайиз гъабхи хъанмина швнубсаб ражари аъзабарикк ккуркъуб алабхъидийи. Хъа Думу, Учв гъурбан дапІну саб ражари ва гъаммишандиз гунгъихъди вуйиб ккудубкІбан бадали, вахтарин аъхирихъна гъаммишандиз кІури саб ражари гъафну. ²⁷ Фици гъарсар касдиз, саб ражари дукІну, Суддин улихъ дугъужвуб алабхъуруш, ²⁸ гъаци Месигъра, гизаф инсанарин гунгъарихъанди, саб ражари гъурбан гъахъну, ва Думу гъамус къюбпи ражарира, сарун дюн'яйин гунагъ Чайна гъадабгъуз кІури ваъ, хъа Чаз ккилигурайидар уьбхбан бадали гъиди.

*Иса Месигъ гъаммишандиз къуватнаъ
гъубзрайи саб гърбан ву*

10 ¹Къанун адмийириз гъюз имбу уьмриъ ккилигурайи ужувларин сиринтІан дар. Ваъ, Къанун — думу ужувлар дар. Гъаддиз Къанундихъан, йис'ан-йисаз гъаммишан саб жюрейин гърбнар хуру кІури, адмийир Аллагъдин улихъ гъякъ апІуз шлуб дар. ²Эгер Къанундихъан гъаци апІуз удубкъуйиш, дурари чпин гърбнар апІуб ккутІидайинхъа? Икрам апІрудар саб ражари ва гъаргандиз марщ дапІну ахъидийи, ва, чпин гунгъариз дилигну, дурариз чпик тахсир кади гъибгъдайи. ³Хъа му гърбнар, йис'-ан-йисаз чпи апІурайи гунгъар кІваин алауз кІури вуйидар ву, ⁴гъаз гъапиш, жердаринна къунарин ифдихъан гунгъар ккутІуз шлуб дар.

⁵Гъаддиз гъаму дюн'яйиъ учІву Месигъди Аллагъдиз гъапну:

«Увуз ккун гъахъундайвуз я гърбнар, я багъишар,
хъа Уву, Узуз кІури, беден гъязур гъапІнийва.

⁶ Сагъди гъргу гърбнари,

я гунгъарихъанди апІру гърбнари Уву шад апІдар.

⁷ Гъадмуган Узу гъапунза:

„Магъа, Узкан Къанундиъ дибикІнайиси,

Узу Яв ният тамам апІуз гъягъюраза, жан Аллагъ!“»

⁸Гъаци вуйиган, сифте Дугъу гъамци гъапну: «Увуз ккун гъахъундайвуз я гърбнар, я багъишар, я сагъди гъргу гърбнар, я гунгъарихъанди апІру гърбнар, дурари Уву шад гъапІундар». Дугъу мици, Къанундин тІалабариинди вуйиб вушра, Чаз къабул дархъиди гъапиб вуйи. ⁹Хъасин Дугъу давам гъапІнийи: «Магъа, Узу Яв ният тамам апІуз гъягъюраза». Месигъди, гърбнар апІбарин йирси къайдйир арайиан адаъну, фу-вуш цІийиб къуватнаъ ипру. ¹⁰Дугъу Аллагъдин ният тамам гъапІган, ухъу саб ражари ва гъаргандиз, Иса Месигъдин беден гърбан апІбиинди, гирами гъахъунхъа.

¹¹Гъарсар Аллагъдин гъуллугъчийи чан гъуллугъ, гунагъ ярхла апІуз даршлу гъадму садар гърбнар хури, йигъ'ан-йигъаз тамам апІура. ¹²Хъа му Гъуллугъчи, гунгъарихъанди гъаммишандиз къуватнаъ гъубзрайи саб гърбан дубхну, Аллагъдин арччул терефнахъинди деъну. ¹³Гъаддихъанмина Думу, Чан душмнар духну,

Чан ликарикк ккахъру вахт улубкъайизкъан, ккилигури гъзна.
¹⁴ Саб ражари гъурбан хуб'инди Дугъу гирами шулайидар Аллагъдин улихъ гъякъ гъаІну.

¹⁵ Мидкан ухъуз Гирами Рюгънура шагъидвал апІура. Дугъу сифте кІура:

¹⁶ «Магъа, гъадму йигъарихъан Узу дурарихъди гъацдар
 Йикърар йитІидиза, – кІура Агъайи, –
 Йиз къайдйир дурарин юкІварифъ тІагъдиза ва дурарин
 фагъмик дикІидиза».

¹⁷ Хъасин Дугъу давам апІура:

„Дурарин гунгъар ва гъюкумсуз ляхнар
 Узу гъич зат кІваин алаидарза“.

¹⁸ Гунгъарилан хил алдабгънайиган, гунгъарихъанди гъурбан апІуб сарун лазимди гъубзрадар.

Аллагъдиз багахъ улучІвай

¹⁹ Гъардшар, Исайин ифдин кюмекниинди гъамус ухъхъан дир-башди «Лап Гирамишваъ» учІвуз шулухъхъан. ²⁰ Дугъу ухъуз душваз рякъ абщцну, цІийиб, уьмур хруб, чарчнаантина вуйи рякъ, яни Чан бедендиантина вуйи рякъ. ²¹ Ухъуз, Аллагъдин хулан ахъювал апІурайи зурба вуйи Гъуллугъчи ахъуз.

²² Гъаци вуйиган гъачай Дугъахъна, гъубкІу хъугъувалиинди, ифи кибчбиинди юкІвар чІуру нефснахъан марщц ва ихъ жанар марщци штунан дапІну, ачухъ юкІвар ади гъюхъа. ²³ Хъугъну, учу ктибтурайи умуднахъан мюгъкамди хъчІихидихъа, гъаз гъапиш гаф Тувнайир, хъугъувал Алир ву. ²⁴ Сар-сарихъна масанди гъуз-руси ва ужувлан ляхнар апІруси, чиб-чпин гъайгъу зигури хъидихъа. ²⁵ Сакъюдарин, хъугърудар уч шлуган дина дяргърувал аьдати ляхин дубхъна. Хъа ухъу дицдарихъан дубгъидархъа, иллагъки, сарун Агъа гъюру вахт багахъ шулайиб фикирназ гъадабгъну, чиб-чпик юкІв капІри апІидихъа.

Гъякъ'вал аьгъяди, гунгъар апІуруриз – жаза

²⁶ Гъаз гъапиш, ухъу, гъякъ'вал аьгъю дубхъну, хъана аьгъя-аьгъяди гунгъар апІуруш, гунгъар сарун гъич саб жюрейин гъурбнарихъан марщц апІуз хъибдар, ²⁷ хъа Суддиз ва Аллагъдин душмнар итІру гъизгъин цІиз гукІунди ккилигуб хъибди. ²⁸ Мусайиланмина

ухъуз тувнайи Аллагъдин Къанун шли чЮбгъюйиш, къюр вая шубур шагъиддин гафариинди гъючЮбгъюрюз, саб инсаф адарди, аьжал гъадабТуйи. ²⁹ Хъа ичв фикриинди, Аллагъдин Бай ликриккан аПруриз, Йикърар гъийитЛу Гирами ифи фукIа дарубси гъисаб аПруриз ва ужувлан Рюгъ беябур аПруриз фукъан ахю жаза гъадабТур? ³⁰ Ухъуз: „Къисас алдабгъуз Узухъди гъитай, лазим жаваб Узу тувдиза!“ – гъапир Фуж вуш, аьгъяхъуз. Дугъу гъамцира гъапну: „Чан халкъдин суд Агъайи аПиди“. ³¹ ЧИви Аллагъдин хиларигъ гъяхъюб – мутIан ахю гучI адар!

Учухъ хъергруганра мюгъкамди гъузай

³² Гъушу вахтар КIваин алаай, думуган, учвуз аьгъюваларикан аьгъю гъабхьи вахтна, учву гъагъи аьзабаринан КIул адабгъунчва. ³³ Вахт-вахтарик учв'ин аьлхъюз гъитри шуйи ва хъергри шуйи, хъа саспи вахтари гъамцдар аьзабар аьгъ гъаПдарин багахъ дийигъну гъахъунчва. ³⁴ Учву дустгъариъ айидарин язухъ зигури гъахъунчва, ичв шейъ-шюйъ тадабгъруган, учву шад шули гъахъунчва, гъаз гъапиш учвуз думутIан ужуб шейъ, гъаммишандиз вуйи Шейъ айиб аьгъяйчвуз.

³⁵ Гъаци вуйиган, ичв КIубанвал мудубганай – ужуб пешкеш хъибдичвуз. ³⁶ Аммаки Аллагъдин ният тамам аПбан бадали ва Дугъу тувурза гъапиб рубкъбан бадали учвуз ккундайиб – аьгъ аПуб ву. ³⁷ Сарун сацIибтIан вахт имдар, ва

«Дуфну Ккунир, къан дарапIди, гъиди.

³⁸ Йиз улихъ гъякъ вуйир чан хъугъувалиинди

яшамиш хъиди,

хъа дицир Узухъ хъугънайивалихъан гъудучIвиш,

Узу дугъкан рази хъидарза».

³⁹ Амма ухъу, къяляхъ йиврударикан ва йикIрударикан дархъа, ваъ, хъугъурхъа, ва уърхювалра хъибдихъуз!

Хъугъувалин мисалар

11 ¹ Хъугъувал – ихъ миж кайибдиз саб шак адарди ккилигуб ва гъелелиг дрякърайиб дугъриди а, КIуру гаф ву. ² Ихъ аб-йир, гъациб хъугъувалиинди уьмур хъаПIну, баркаллагъназ лайикъ гъахъну.

³Ухъу, хъугъувал ади, Аллагъдин амри дюн'я халкъ дапІнайиб ва вари рябкъюрарайиб дярлябкърайибдикан арайиз дуфнайиб, агъяхъуз.

⁴Авели, хъугъувал ади, Аллагъдиз КаиндитІан ужуб гъурбан гъабхну. Дугъу гъабхи гъурбан Аллагъди, дугъан хъугъувализ дилгнуну, къабул гъапІну ва гъаддиинди думу гъякъра гъапІну. Дугъан хъугъувалин мисал, гъеле думу учв чІивиди имдаршра, гъира кмиди ухъуз метлеб ади гъубзрахъуз.

⁵Енох, хъугъувал ади, чІивидимиди гъаму дюн'яйиан гъурхнийи. Думу агури гъахънушра, гъич сабишваъкъбан гъидихъундаи, гъаз гъапиш Аллагъди думу Чахъна гъурхнийи. Хъа гъадмугандиз, гъаму дюн'яйиан учв гъадагъайиз дугъу хъугъуну, Аллагъдиз ккуниси апІуйи, ва дугъ'ин Думу разира гъахънийи. ⁶Хъугъувал адарди Аллагъдиз ккуниси апІуз шлуб дар, гъаз гъапиш Дугъахъна гъюру гъарсар кас, Аллагъ айивалихъ ва Учв агуруз Дугъу пешкеш туврувалихъ хъугъуну ккунду.

⁷Нюгъдиз улубкъуз ккайибдикан, чаз думу фу-вуш рябкъяйизра, улихъмиди хабар дебккнийи ва дугъу, хъугъувал ади, Аллагъдихъ хъебехъну, дюн'я ккапІру штарихъан чан хизан уьбхъуз гими гъапІнийи. Аьхирки дюн'я жазайикк ккипуз гъял гъапІнийи, хъа думу чан хъугъувализ гъилигу гъякъвал гъурубкъу ирсчи гъахънийи.

⁸Хъугъувал ади, Ибрагъим, Аллагъди чаз дих гъапІубси, Дугъаз мютІюгъ духъну, фила-вуш ирсди жил тувдиза, кІуру гафнинин элъну, гъеле дугъаз учв наана гъягъюрашкъбан аьгъдарди, гъадина гъушнийи. ⁹Хъугъувал ади, думу, Аллагъди гаф тувну гъурубкъу жилин, жара йишв'ан удучІвну гъафи адмиси, чадрарикк яшамиш хъуз хъюгъну. Дугъахъди чадрикк Исакъра, Якъубра яшамиш гъахъну. Тувнайи гафниинди жил гъадраризра дурубкъну ккундийи. ¹⁰Фицики Ибрагъим ижми бинайиин диврайи шагъриз ккилигурайи. Думу шагъур фициб шулуш, капІрур ва апІрур Учв, Аллагъ вуйи.

¹¹Хъугъувал ади, Ибрагъимдикан чан шив Сарайик, гъеле думу бицІидар даршлур вуйишра ва къюридра лап къабидар вушра, бицІир киршнийи, фицики Ибрагъимдин миж чаз гаф туву Аллагъдик кади гъабхъну. ¹²Ва гъациб жюрейиинди сар адмийикан, учвра беден къаби-къюци дубхънайирикан, завуь хъадаркъбан ва гъюлихъ гъумкъбан гизаф инсанар гъахъну.

¹³Вари гьадму адмийир, хьугъну ва, чпиз гаф тувнайиб улубкъа-йиз, гьийихну. Дурариз думу гаф тувнайи уьлке ярхлаан гьабкъ-нийи ва рази гьахънийи. Дурариз, чпи му дюн'айиъ гьурабийир-ди айиб ва вахтназтІан даруб аьгью гьабхънийи.

¹⁴Чпи гьацдар вуйиб гьисаб аПурайидари, гьаддиинди чпин Ватан абгурайивал улупура. ¹⁵Эгер дурари чпи дипну гьушу ватандикан фикир аПури гьахънийиш, дурариз дина къяляхъ хъта-кузра мумкинвал айи. ¹⁶Хъа, дугъридан, дурар ужубтІан-ужуб ватандихъ хъчІарккурайидар вуйи – аьршаринубдихъ. Гьаддиз Аллагъдиз, Узу дурарин Аллагъ вуза, пуз начди дар, фицики Дугъу дурариз шагъур гьязур дапІна.

¹⁷⁻¹⁸Хъугъувал ади, Ибрагъимди Аллагъди учв ахтармиш аПурайи вахтари чан бай гьурбанди гьахънийи. Дугъаз гаф тувнайи ва думу, гьеле Аллагъди чаз, «Исакъдилантина увуз насил хьибдивуз» дупнайишра, хъайи-хъадру сар бай гьурбан аПуз гьязур гьахънийи. ¹⁹Ибрагъимди Аллагъдихъан дукІнайирра чІиви аПуз шул, кІури, хиял дапІнайи, ва, гьаци кІури гьабшиш, дугъриданра, Исакъ дукІнайидаригъан къяляхъ гьадагънура вуйи.

²⁰Хъугъувал ади, Исакъди чпин ярхи уьмрарий Якъубдизна Исавдиз, Аллагъдин ужувлар ишричвуз, гьапнийи.

²¹Хъугъувал ади, йикІурайи Якъубди Юсуфдин баяриз жа-жаради Аллагъдин ужувлар ишричвуз, гьапнийи, хъа чан маргълин кюмекниинди Аллагъдиз икрам гьапІнийи.

²²Хъугъувал ади, чан уьмур ккудубкІурайиган, Юсуфди израилар Египетдиан удучІвну гьягъбакан гьапнийи ва йикІбалан къяляхъ гьузру чан кІурбарин гьякънаан васият гьапІнийи.

²³Хъугъувал ади, Мусайин абйир-бабари думу, бабкан гьахъиси, шубуб вазлин айтІ гьитІикІну гьюрхнийи, гьаз гьапиш дурариз думу гьадмукъан уччурди гьяркънийики, абйир-бабариз паччагъдин буйругънахъан гучІ гьабхъундайи.

²⁴Хъугъувал ади, ахью гьахьи Муса, учв фараондин шуран байву, кІурайивалихъан гьудучІвнийи. ²⁵Дугъу, Аллагъдин халкъдихъди сабси, цІиб вахтназтІан дару гунагъ ляхнарикан кефер ктагъайиз, аьзабарикк ккахъуб ктабгънийи. ²⁶Дугъаз, чаз фициб пешкеш ккилибгураш, гьабкънийи, гьаддиз Месигъ бадали учв аскан аПуб Египетдин вари девлетартІан багъади гьабхънийи. ²⁷Хъугъувал ади, думу, фараондин хьюлхъан, гучІ ктарди, Египетдиан

удучІвнийи. Дугъу, чан улихъ Дяркърур рякъюри, вари аьгъ гъапІнийи. ²⁸Хъугъувал ади, дугъу израилариз Пасхайин машквар апІнай, сифте бабкан гъахьидар йихури гъючІвнайи пуч апІрури дурарик ктручбан бадали, урчІарикан ифи кадатай, гъапнийи.

²⁹Хъугъувал ади, халкъ, жилиланси, Уъру гъюллантина гъуш-нийи; хъа египтаризра гъаци апІуз ккун гъабхьиган, дурар вари ккахъну гъарагънийи.

³⁰Израиларин хъугъувалиинди Ерихон шагърилан илтІикІна-йи зурба цалар, душвлан ургуд йигъан хъади-хъади илтІикІган, гъарагъну ахънийи.

³¹Къяппади лихурайи Рахав, хъугъувал ади, душмандин тереф ахтармиш апІурайи израилар мяслябтнийинди къабул гъапІган, хътругърударихъди тІанкъ гъахъундайи.

³²Артухъ хъана фу кІуза? Узуз Гедеондикан, Варакайикан, Самсондикан, Ефтайикан, Давуддикан, Самуиликан ва пайгъамбра-рикан пуз вахт адарзуз. ³³Дурари, хъугъувал ади, гъюкуматар дисуйи, дугъривал ипуйи, гаф тувнайиб дурарихъна рубкъуйи, ас-ланарин ушвар хъяркъюйи, ³⁴гъизгъин цІа ктІубшвуйи, учІру ханжларихъан чпи уърхюйи. Дурарин зяифвал къувватназ илтІибкІуйи, дурар дявдиъ къувватлу шуйи ва алжагънайи къуш-мар гъергну гъягъюз гъитуйи. ³⁵Дишагълийирихъна, чІиви духъ-ну, чпин дийихнайи багахълуйир къяляхъ гъюйи. ГъацІарикан, чпиз улупу азадвалихъан думутІан лап ужуб уъмриз чпи чІиви шлуб аьгъяди гъудучІвган, йикІру гъялнахъна хру аьзабар кчІю-къюйи. ³⁶Гъатмундари чпиин аьлхъюри хъувалар ва урччувалар, хъа гъацира зунжар ва дустгъар аьгъ апІуйи, ³⁷жарариин гъвандин жвар уьлюбхюйи, къюб йишв'ина парчйир апІуйи, ханжларихъди йихуйи, сасдар марччаринна цІигъарин гъидкъариъди уьлкйи-риъ ахъуз мажбур шуйи, сасдариз фукІара гъубкІну адайи, сас-дарихъ хъергуйи ва сасдарикан, рихшанд апІури, зивзивар кчІю-къюйи. ³⁸Хъа саспидар, чпи вари дюн'ятІан багъа вуйидар, ичІи чюллериъ, дагълариъ, хъарариъ ва чІуру гъярариъ уьргъну ими.

³⁹Дурар варидарикан, чпин хъугъувализ дилигну, Аллагъ ра-зи гъахънийи. Дурариз саризра чІивидимиди чпиз гаф тувну рубкъруб гъурубкъундайи, ⁴⁰гъаз гъапиш Аллагъди ухъузра кади, гъадрарихъди ухъура гъуркІувалихъна гъюбан бадали, фу-вуш лап ужуб гъязур дапІна.

«Аллагъ учвуз Чан баяризси лигури шулу»

12 ¹Лигай, ухълан, дифаркьан, шагьидар илтИкІна! Гьаддиз гьачай, ухълан ухъуз гьергуз машат апІурайиб ва гьацира ухъу алдакуз гьитрайи гунагъ вари илдипурхъа ва сабурлуди ухъуз кадабтІнайи манзил ккадапІурхъа. ²Зат ктІатІарцци Исайиз лигури гьузурхъа. Думу, ихъ хъугъувалин ккергъубра ва ккудукІубра ву. Дугъу, гьюз ккайи шадвал бадали, беябурваликкди хачриин аьзиятар аьгъ гьапІну ва гьамус Думу, Аллагъдин тахтанан арччул терефнахъинди деъна.

³Гьамциб даккнивал гунагъкрарин терефнаан аьгъ ГьапІурикан сацІиб фикир апІинай. Миди учвуз, ичв юкІв-рюгъ усалвалиъ адрабхъуз ва рюгъ дурубгуз кюмек апІидичвуз.

Аллагъ Адашдиз ухшар ву

⁴Учвуз сабан гунгьихъди ифи ктипайиз элегуб алабхъундарчвуз. ⁵Учвуз Жвуван веледаризси дупнайи аьшкъ капІру гьамцдар гафар кІваълан гьархначвуз:

«Йиз бай, Аллагъди увуз жаза адабтІурайивал
ибак апІури апІин,

Думу увуз хъжагъруган, мукушухан.

⁶ Фицики Аллагъди жаза Чан юкІв алидариз адабтІури шулу ва

Чан байди къабул дапІнайириз
йивури шулу».

⁷Учву аьгъ апІурайи жазйир учву вердиш апІурайивалин саб пай ву. Аллагъ учвуз Чан баяризси лигури шулу. Адашди жаза тутрувру бай шлуб вуйин? ⁸Эгер учвуз жаза адабтІури гьахъундарш, – хъа гьарсариз жаза адабтІури шулу, – учву бичди гьахъидар вучва, гьякъ баяр дарчва. ⁹Ухъухъ варида-рихъ му жилиин жаза адабтІу адшар гьахъунхъухъ, ва дура-рин ухъу гьюрмат уьбхъухъа. Хъа яшамиш хъуз, фукъан ар-тухъ ухъу ихъ рюгъярин Адашдихъ хъпехърудар духъну ккунду!

¹⁰Ихъ адшари ухъу саб вахтназтІан вердиш гьапІундар – думу-ра ккабхъубси. Хъа Аллагъди, ухъура Чан гирамивалин ишти-ракчйир хъпан бадали, ухъуз уж'вал ибшри, кІури, вердиш апІурахъу. ¹¹Ухъуз фициб жюре жаза вушра, шадвал хруси ваъ,

хъа ищпрушназ вуйибси гьугъубжвухъуз. Хъасин, жазайинди вердиш дапІнайири, дугъривалинна мясляатнан бегъер ккадаб-цІури шулу.

¹² Гъаддиз амансуз хилар ва зяиф къамкъар ижми апІнай.

¹³ Дюз рьякьюъди, ликуриз зиян шлуси ваъ, хъа сагъ шлуси, гъарахай.

Аллагъдихъан ярхла махъанай

¹⁴ Вари адмийирихъди мясляат ади яшамиш хъуз ва гирами-дар хъуз ял апІнай – гирамивал адарди, гъич сарихъанра Агъа рьякьюз хъидар. ¹⁵ Лигайки, гъич сарра Аллагъдин ужувлахъ мягърум даришри ва къутІкъли къаблиси зарар-зиян тувруси дарибшри, гъацдарилантина чиркин даришри. ¹⁶ Лигай, учвкан сарира къяппавал мапІанай ва, саб гъаб ипІрубдихъ хизандиъ ахъю бализ айи ихтиярар масу туву Исавси, Аллагъдихъан гъад-мукъан ярхлади махъанай. ¹⁷ Учвуз агъячвуз, хъасин Исавдиз чан ихтиярар къяляхъ апІуз ккун гъабхънийи, аммаки думу тина гъапІнийи. Дугъхъан, чпин адашди гъял гъапІуб, гъеле уларилан рубзури гъаддикан ккун гъапІнийишра, дигиш апІуз гъабхъундайи.

¹⁸ Учву хил кучуз даршлу ва цІа алабхъну убгурайи дагъдихъна, мучІувалихъна, пашманвалихъна ва тІурфнахъна дуфнадарчва. ¹⁹ Зурнайин сеснахъна ва улхурайи дихнахъна дуфнадарчва. Думу дих гъеебхъдари чпикди улхуб давам дарапІуз миннат апІуйи. ²⁰ Инсанарихъан чпиз дебкку гъамциб табшуругъ аьгъ апІуз шулдайи: «Эгер гъяйванат гъаму дагъдик кубкъиш, думу, йивури гъванар, йибкІну ккунду». ²¹ Думу шиклихъан гъадмукъан гучІ айики, гъеле Мусайира кмиди гъамци гъапнийи: «Узу гукІни-шин кабхъну йикІуразу».

²² Ваъ! Учву Сион дагъдихъна, чІиви Аллагъдин шагърихъна, Аършарин Ерусалимдихъна дуфначва! Учву шадвалин мярака-йиз уч духънайи агъзрариинди малайикарихъна дуфначва. ²³ Учву, аършариъ ччвурар дидикІнайи, сарпидар вуди бабкан гъаши-дарин мяракайиз дуфначва. Учву вари халкъарин суд апІру Ал-лагъдихъна ва гъуркІу дугъридарин рюгъярихъна дуфначва. ²⁴ Учву, Исайихъна, ЦІийи Йикърар Дерккурихъна, Авелин ифитІан ужу-ди улхурайи кибчру Дугъан ифдихъна дуфначва.

²⁵ Лигай, учвухъна илтГикІурайи Аллагъ тина мапІанай. Израила-рихъан гъаму жилиин гафар апІурайирихъ хъпебехъган гъадабтІу жазайиккан кІул ккадабгъуз дархъиган, дидлан артухъ аършари-ан гафар апІурайирихъан гъудучІвиш, ухъхъанра кІул ккадабгъуз хъибдар. ²⁶ Думуган Дугъан дихну жилар тІурччвуйи, хъа гъамус Дугъу гаф тувна: «Узу саб ражарисана жилар тІурччвидиза, не-инки жилар, хъа гъацира аършарра». ²⁷ «Саб ражарисана» кІуру му гафар: вари халкъ дапІнайибдикан вари ккадабшвруб ва саб вахтназтІан даруб дубгди, хъа ккадабшвуз даршлуб гъубзди, кІу-райидар ву.

²⁸ Гъаци вуйиган ухъуз ккадабшвуз даршлу Паччагълугъ руб-къурайиган, чухсагъл кІури гъуздихъа, гъюрматлудина гукІунди Аллагъдиз икрам апІури гъуздихъа, ²⁹ гъаз гъапиш ихъ Аллагъ – вари хътІюбкъру цІа ву.

Аьхиримжи насигъятар

13 ¹ Учву гъардшарси чиб-чпи ккун апІинай. ² Рякъюъ айидар къабул апІруваликан кІваълан магъарханай. Гъаци апІру-дари, чпизра аьгъдарди, малайикар хъялижв апІури шулу. ³ Дуст-гъариъ айидар, гъадрарихъди дустгъариъ айидар учву вуйибси, кІваин алаури апІинай. Улуржурайидар, гъадрарихъди аьзабарий учвур аийбси, кІваин алаури апІинай.

⁴ Нюкягъ гъюрматлуб ва марщиб дубхъну ккун. Аллагъди, чан жилир вая хпир гъитну, гъирагъдиъ ул айир ва къяппавал апІрур жазайиз тувди.

⁵ Пул ккун апІувалихъан шлубкъан азадди гъузай. Учвуз айиб-диин разиди гъузай, фицики Аллагъди гъапну:

„Узу уву сарди гъитдарза ва гатІахъдарза“.

⁶ Гъаци вуйиган ухъхъан саб шак адарди пуз шулухъхъан:

“Агъа – йиз Кюмекчи вуйиз,

узуз сабдихъанра гучІ адарзуз.

Инсандихъан узуз гъапІуз шул?“

⁷ КІваин апІинай учвуз Аллагъдин гаф улупдар: дурарин уъм-риз ва аьжализ лигури, гъадрарин хъугъувал учвуъра ади гъузай.

⁸ Иса Месигъ накъра, гъира, гъаммишанра зат дигиш шлур дар.

⁹ Ужувлан хабарназ къаршу гъар жүре каламари учву гъякъ’ва-лихъан гъадауз мигъитанай. ЮкІвар, фициб хураг ипІуруш,

гъаддин къайдйириинди мюгъкам дарапИди (дурар тамам апІ-рудариз дурари хайир гъабхундар), хъа Аллагъдин ужувлиинди апІуруш, ужу шул. ¹⁰Ухъуз ихъ хусуси гъурбнар хрушв ахъуз. Душв'ан гирами Чадриъ гъуллугъ апІурайидариз хураг ипІуз ихтияр адар.

¹¹Аллагъдин заан гъуллугъчийи „Лап Гирамишваз“ гъяйванатарин ифи хура – му гъурбан гунгъарихъанди вуйи – хъа жандкар чІатанишваъ ургура. ¹²Гъаци Исайира, шагърин урнарин чІатанди, Чан ифдиинди халкъ гирами апІбан бадали, аъзаб гъизигнийи. ¹³Гъаддиз гъачай ухъура, Гъадму ккахъу беябурвал ухъура пай апІруси, Дугъахъна шагърин урнарин чІатинди удучІвидихъа. ¹⁴Ухъуз му жилиин гъаргандин шагъур адархъуз, ухъу гъюз ккайи шагъриз ккилигурайидар вухъа.

¹⁵Гъаммишан Аллагъдиз, Дугъан ччвур рабгъури, ушвниан удучІвурайи тярифнан гъурбнар Исайилантина хидихъа. ¹⁶Уж'вал апІуз ва гъудрубкІрудариз тувуз кІваълан магъарханай – мицдар гъурбнар Аллагъдиз кабалгрудар ву.

¹⁷Учвуз акъюл-насигъят туврайидарихъ хъпехъури, мютІюгъ йихъай. Дурар, ул иливну даърахди, ичв юкІварин гъайгъушнаъ а, гъаз гъапиш дурариз чпи Аллагъдин улихъ жаваб тувруб агъя. Дурари чпиин али гъуллугъ, гъагъи бала алиси, тямягъ хътру сягъ тамам апІруси мапІанай, фицики дидкан учвуз айи хайир адар, хъа разивалиинди кІулиз адабгъруси, ичв терефнаан кюмек апІинай.

¹⁸Учу бадали ккарагури йихъай. Ич намус марцци вуйивалик ич саб шак кадарич, ва варибдиъ дугъриди гъузуз ккундучуз. ¹⁹Хъа гизафна-гизафси узу учвухъна ухди хъадакнугъюз ккарагай.

²⁰Гъит, мясляътнан Аллагъди, марччарин зурба Марччлихъан вуйи, Чан ифдиинди гъаммишандиз вуйи Гирами Йикърариин печать гъиву ихъ Агъа Иса чІиви ГъапІури, ²¹учву Чан ният тамам апІру гъарсаб ужуб ляхнихъ хъаъри. Ва, гъит, Иса Месигъдилантина Дугъу ухъу, Чаз ккуниб апІруси, гъитри. Хъа Иса Месигъдин, гъит, гъаммишандиз ад ибшри. Амин.

²²Гъардшар, узу учвуз миннат апІураза, учвук юкІв капІрайи гъаму гафар сабурлуди къабул апІинай, фицики му йиз кагъаз думукъан ярхиб дар.

²³ Агъю йибхъай, ихъ гъардаш Тимофей азад гъаІну. Эгер думу багарихъди мина гъафиш, узу учвухъна гъадмура хъади гъидиза.

²⁴ Ичв вари ахъюдариз ва Аллагъдин гирами вари халкъдиз – саламар. Италияйианра Иса Месигъдин терефкрари учвуз саламар хътаура.

²⁵ Гъит уж'вал учвухъ варидарихъди гъубзри!